

SPOR VE E-SPOR MOTİVASYONLARI ÜZERİNE KARŞILAŞTIRMALI LİTERATÜR TARAMASI¹

A LITERATURE REVIEW ON SPORT MOTIVATION: A COMPARISON OF SPORTS AND E-SPORTS

Sunay GÜNGÖR GÜLSOY *, Mustafa Zihni TUNCA **

* Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi, sunaygulsoy@sdu.edu.tr; <https://orcid.org/0000-0001-8390-9030>

** Prof. Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, mustafatunca@sdu.edu.tr; <https://orcid.org/0000-0003-2315-905X>

ÖZ

Sporda motivasyon, sporcuların teknik, taktik gelişimleri ve başarıya ulaşmasında oldukça etkilidir. Ele alınan bu araştırmanın amacı, spor motivasyonu ile e-spor motivasyonu üzerine yapılan araştırmaları belirlemek ve motivasyon bakımından gruplandırarak farklılıklar ve benzerliklerin ortaya konmasını sağlamaktır. 2016-2021 yılları arasında ulusal ve uluslararası dergilerde yayımlanan spor motivasyonu ile ilgili 110 tane makale ile, e-spor motivasyonu ile ilgili 9 makale incelenmiştir. Çalışmaların incelenmesi neticesinde spor motivasyonu ile ilgili 10, e-spor motivasyonu ile ilgili 11 nitelik oluşturulmuştur. Spor motivasyonu ile ilgili niteliklerin (başarı, öz benlik, takım ruhu, eğlence, fiziksel uygunluk, rekabet, beceri, statü, yarışma, sosyalleşme), e-spor motivasyonu ile ilgili niteliklerin (eğlence, boş zaman değerlendirme, beceri, duygu, takım ruhu, kazanç, hayattan kaçış, bilgi edinme, kariyer, rekabet, başarı) çoğunlukla benzerlik gösterdiği görülmüştür. Elde edilen bulgular ışığında sporcular ve araştırmalar için önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Motivasyon, Spor, E-spor, Literatür Taraması.

Jel Kodları: Z0.

ABSTRACT

Motivation in sports is very effective in the technical and tactical development of athletes and their success. The aim of this research is to determine the studies on sports and e-sport motivations, to group them in terms of motivation and to reveal their differences and similarities. Papers from 110 national and international articles on sports motivation and 9 papers on e-sports motivation, published during the period of 2016-2021, have been examined. The findings suggest that, 10 features related to sports motivation and 11 attributes related to e-sport motivation exist. The characteristics of sports motivation (success, self-confidence, team spirit, fun, physical fitness, competition, skill, status, competition, socialization) and e-sports motivation (entertainment, leisure time, skill, emotion, team spirit, earnings, escape from life, gaining knowledge, career, competition, success) were mostly similar. In the light of the findings, suggestions have been given for athletes and researchers.

Keywords: Motivation, Sports, E-sports, Literature Review.

Jel Codes: Z0.

¹ Bu çalışma ilk yazarın doktora tezinden üretilmiştir.

1. GİRİŞ

Motivasyon, pozitif bir etkinin en önemli parçasıdır. (Fishbach ve Woolley, 2022: 363). Sporda motivasyon, bilişsel güçlendirme ve başarılı olmak için gerekli çabayı gösterme davranışıdır (Bowman vd, 2020; Maslen, vd., 2019). Motivasyon bir sporunun performansı için önemli bir bileşendir. Motivasyon tek başına bir sonuca ulaşmak için yeterli değildir. Bir sporcu atletik bir yarışmayı kazanmak için çok motive olabilir, ancak bu amaca ulaşmak için çaba göstermedikçe, bunu başarması mümkün olmayabilir. Ancak, motivasyon ve çaba yakından ilişkilidir. Bir kişi bir eylemi gerçekleştirmek için yüksek motivasyona sahipse, bunu yapmak için daha az çaba harcamak zorunda kalabilir. Tersine, birinin motivasyonu çok azsa, harcaması gereken çaba çok daha yüksek olabilir ve daha isteksiz hissedebilir (Ilieva ve Farah, 2013: 198).

Spora katılımı teşvik eden başlıca faktörler; yetenek gelişimi, yeteneğin keşfedilmesi, eğlence, fiziki ve mental uyum, sosyalleşme ve başarıdır. Spora katılım motivasyonu egzersiz, mutluluk, heyecan, beceri gelişimi (Long, 2019: 1602), ve duygu kontrolü sağlayarak kişisel rahatlamaya sağlamaktadır (Bum ve Jeon, 2016; Gill vd., 1983; White ve Duda, 1994; Kolt vd., 1999). Sporda motivasyon gücü, başarı, statü fiziksel uygunluk, yarışma, hareket ve aktif olma (Ken ve Amber, 2017), arkadaşlık alt boyutlarına ilişkin organizmayı belli bir sistemle eyleme geçiren uyarıların toplamıdır (Akman ve Can, 2019: 13; Aycan ve Yıldız, 2019; Aydoğdu vd., 2018; Babbie, 2016; Bora ve Cengiz, 2016).

E-spor'a katılım motivasyonları ile ilgili olarak yapılan çalışmalar sonucunda; e-spor'dan hoşlanma, e-spor pazarlamasının içerisinde yer alan oyun tutkusu, maddi kazanç sağlama (Cranmer vd., 2021), kariyer sahibi olma, eğlence bileşenlerinin e-spor motivasyonuna teşvik eden faktörler olduğu belirlenmiştir (Lokhman vd., 2018: 208; Mustafaoğlu vd., 2018: 120).

Ulusal ve uluslararası alan yazında, sporda motivasyon konusunda birçok araştırma gerçekleştirilmiştir. Fakat sporda motivasyona ve e-spor motivasyonuna teşvik eden boyutların karşılaştırılmasına yönelik bilimsel çalışmalara yer verilmediği görülmektedir. Bu çalışmada gerçekleştirilen karşılaştırmalı sistematik derlemenin amacı; ulusal ve uluslararası alanda spor motivasyonu ile e-spor motivasyonuna yönelik araştırmaların durumunu, spor ve e-spor motivasyonunun karşılaştırmalı boyutlarını açıklayarak, kapsamlı bilgi sunmaktadır. Bu kapsamda çalışmaya dahil edilen makalelerin sayıları ve oranları, araştırma yaklaşımına göre türleri, çalışılan alanları, kullanılan ölçme araçları, yapılan araştırmaların boyut ve alt boyutları takip eden bölümlerde sırasıyla yer alacaktır.

2. METODOLOJİ

Bu bölümde 2016-2021 yılları arasında spor motivasyonu ve spora katılım motivasyonu üzerine yapılan makaleler ile e-spor motivasyonu ve e-spora katılım motivasyonu üzerine yapılan makaleler incelenmiştir. Çalışma kapsamında, Academic Search Ultimate, Business Search Ultimate, Dergipark, Emerald Premier eJournal, Taylor&Francis, TR Dizin, Web Of Science veri tabanlarında (motivation* and sport*), (motivation participat* and sport*), (motivasyon* ve spor*), (participant to sport*) (spora katılım*), (motivation* and e-sport*), (motivation participat* and e-sport*), ve (motivasyon* ve e-spor*), (participant to e-sport*), (e-spora katılım*)' kelime gruplarına yönelik taramalar yapılmıştır. İlk olarak, spor motivasyonu için belirlenen kriterler kullanılarak 2016-2021 yılları arasında ulusal ve uluslararası düzeyde yayınlanan toplam 1625 makale değerlendirildikten sonra, kriterlere uygun olarak spor motivasyonunu ilgilendiren 110 makale araştırma kapsamında değerlendirmeye alınmıştır. E-spor motivasyonu için belirlenen kriterler kullanılarak, 2016-2021 yılları arasında ulusal ve uluslararası düzeyde yayınlanan toplam 139 tane makale değerlendirildikten sonra, kriterlere uygun olarak e-spor motivasyonunu ilgilendiren 9 tane makale araştırma kapsamına alınmıştır.

3. BULGULAR

Sistematik derlemeye alınan spor motivasyonu ile ilgili çalışmalar Tablo 1’de e-spor motivasyonu üzerine yapılan çalışmalar ise Tablo 2’ de sunulmuştur.

Tablo 1. 2016-2021 Yılları Arasında Spor Motivasyonu Üzerine Yapılan Başlıca Çalışmalar

Yıl	Yazar	Veri Toplama Aracı	Yöntem	Boyut/Alt Boyut	Çalışılan Alan
2016	Aycan ve Yıldız	SKGÖ	Nicel	Beceri Gelişimi, Takım Ruhu, Eğlence, Başarı/Statü, Fiziksel Uygunluk, Yarışma, Hareket/Aktif Olma ve Arkadaşlık	Spor
2016	Bezci	SGEYÖ-SGÖ	Nicel	Yakınlık-Tamamlayıcılık-Bağlılık	Spor
2016	Bullard	ÖMSÖ-SAÖ	Nicel	Öz Yeterlilik	Spor
2016	Ceylan vd.	ESTÖ	Nicel	Stres Atma, Uсталık, Estetik, Kendini Gerçekleştirme, Benlik, Başarı, Fiziksel Uygunluk, Rekabet, Eğlence, Zevk	Spor
2016	Dalkıran ve Aslan	SGÖ	Nicel	İçsel-Dışsal	Spor
2016	Görgüt ve Güllü	SKGÖ	Nicel	Beceri Gelişimi, Takım Ruhu, Eğlence, Başarı/Statü, Fiziksel Uygunluk, Yarışma, Hareket/Aktif Olma ve Arkadaşlık	Spor
2016	Kaygusuz vd.	SGEYÖ	Nicel	Görev-Ego-Yaşamsal Doygunluk	Spor
2016	Kelecek vd.	SGÖ	Nicel	Bilmek ve Başarmak, Uyarıcı Yaşama,	Spor
2016	Korkutata	SKGÖ	Nicel	Beceri Gelişimi, Takım Ruhu, Eğlence, Başarı/Statü, Fiziksel Uygunluk, Yarışma, Hareket/Aktif Olma ve Arkadaşlık	Spor
2016	Özşaker vd.	SGÖ	Nicel	Bilmek ve Başarmak, Uyarıcı Yaşama,	Spor
2016	Riccetti ve Chiecher	SMA	Nitel	Görev, Grup, Eğitim, Yetki	Eğitim
2016	Üstün vd.	SÖBMÖ	Nicel	Güç Gösterme, Başarıya Yaklaşma	Spor
2017	Aygün ve Yetim	SKGÖ	Nicel	Başarı/Statü, Fiziksel Uygunluk/Enerji Harcama, Takım Üyeliği/Ruhu, Yarışma, Hareket Etme/Aktif Olma	Spor
2017	Baçoğlu	BAEÇV	Nicel	Başarı-Öz Yeterlilik	Spor
2017	Çekiç ve Kurt	SGEYÖ	Nicel	Hedef Yönelimi, Başarı Stres, Gevşeme-Uyarılma, Özgüven	Spor
2017	Demirdöken vd.	BZMÖ	Nicel	İçsel-Dışsal	Sosyal Bilimler

2017	Ekinci vd.	SKGÖ	Nicel	Beceri Gelişimi, Takım Ruhu, Eğlence, Başarı/Statü, Fiziksel Uygunluk, Yarışma, Hareket/Aktif Olma ve Arkadaşlık	Spor
2017	Elmas ve Aşçı	2*2 BHE	Nicel	Uсталık-Yaklaşma, Uсталık-Kaçınma, Başarı-Yaklaşma, Başarı Kaçınma	Spor
2017	Gümüşdağ, ve Şöhret	SGÖ	Nicel	Bilmek ve Başarmak, Uyarıcı Yaşama,	Spor
2017	Gürer	SKGÖ	Nicel	Beceri Gelişimi, Takım Ruhu, Eğlence, Başarı/Statü, Fiziksel Uygunluk, Yarışma, Hareket/Aktif Olma ve Arkadaşlık	Spor
2017	Höfler vd.	ABÖ	Nicel	Benlik, Başarı, Rekabet	Fen ve Matematik
2017	Kaman vd.	SKGÖ	Nicel	Beceri Gelişimi, Takım Ruhu, Eğlence, Başarı/Statü, Fiziksel Uygunluk, Yarışma, Hareket/Aktif Olma ve Arkadaşlık	Spor
2017	Kartal vd.	SÖBMÖ	Nicel	Güç Gösterme, Başarıya Yaklaşma	Spor
2017	Kurudirek	2*2 BHE	Nicel	Uсталık-Yaklaşma, Uсталık-Kaçınma, Başarı-Yaklaşma, Başarı Kaçınma	Spor
2017	Lamoneda ve Huertas	BEMÖ		İçsel ve Dışsal Motivasyon	Eğitim
2017	Mendez vd.	TDÖÖ	Nicel	İç Motivasyon	Psikoloji
2017	Özgün vd.	SÖBMÖ	Nicel	Güç Gösterme, Başarıya Yaklaşma	Spor
2017	Öztürk ve Koca	SKMÖ	Nicel	Kendine Güven, Kararlılık, Mücadele	Spor
2017	Pehlivan vd.	SGÖ	Nicel	Bilmek ve Başarmak, Uyarıcı Yaşama	Spor
2017	Sarı ve Bayazıt	SGÖ	Nicel	Bilmek ve Başarmak, Uyarıcı Yaşama	Spor
2017	Voser vd.	AF	Nitel	Durum, Takım, Fiziksel Form, Serbest Enerji, Yetenekler, Arkadaşlar, Eğlence ve Diğerleri / Durumsal	Spor
2017	Wang vd.	SYBK	Nicel	Başarı	Sosyal Bilimler
2017	Yalçın vd.	SÖBMÖ	Nicel	Güç Gösterme, Başarıya Yaklaşma,	Spor
2017	Yıldırım	SKGÖ	Nicel	Beceri Gelişimi, Takım Ruhu, Eğlence, Başarı/Statü, Fiziksel Uygunluk, Yarışma, Hareket/Aktif Olma ve Arkadaşlık	Spor
2018	Kelecek ve Koruc	SGÖ	Nicel	Bilmek ve Başarmak, Uyarıcı Yaşama	Spor
2018	Aydoğdu vd.	SÖBMÖ	Nicel	Güç Gösterme ve Başarıya Yaklaşma	Spor
2018	Çetinkaya ve Mutluer	SDDÖ	Nicel	İçsel-Dışsal-Motivasyonsuzluk	Spor

2018	Diehl vd.	NUPHA	Karma	Yaşam Dengesi, Fitness, Vücut İmajı, Başkaları ile Temas, Eğlence	Tıp
2018	Eri	SÖBMÖ	Nicel	Güç Gösterme, Başarıya Yaklaşma	Spor
2018	Filiz ve Demirhan	SÖBMÖ	Nicel	Güç Gösterme, Başarıya Yaklaşma	Spor
2018	Genç vd.	SGEYÖ	Nicel	Görev-Ego-Yaşamsal Doygunluk	Spor
2018	Gök vd.	BAEÇV	Nicel	Görev-Ego Yönelimleri-Özel ve Genel Bilişsel Boyutlar	Spor
2018	Gülbahçe vd.	SKGÖ	Nicel	Beceri Gelişimi, Takım Ruhu, Eğlence, Başarı/Statü, Fiziksel Uygunluk, Yarışma, Hareket/Aktif Olma ve Arkadaşlık	Spor
2018	Haslofça	SGÖ	Nicel	Bilmek ve Başarmak, Uyarıcı Yaşama	Spor
2018	Hazar vd.	SKGÖ	Nicel	Beceri Gelişimi, Takım Ruhu, Eğlence, Başarı/Statü, Fiziksel Uygunluk, Yarışma, Hareket/Aktif Olma ve Arkadaşlık	Spor
2018	Karademir ve Karedemir	SÖBMÖ	Nicel	Güç Gösterme, Başarıya Yaklaşma,	Spor
2018	Kaya vd.	SYTÖ	Nicel	Kazanma, Başarı	Sosyal Bilimler
2018	Kerstajn ve Lupo	AF	Nicel	İçsel ve Dışsal Motivasyon	Sosyal Bilimler
2018	Kolayış vd.	SKGÖ	Nicel	Beceri Gelişimi, Takım Ruhu, Eğlence, Başarı/Statü, Fiziksel Uygunluk, Yarışma, Hareket/Aktif Olma ve Arkadaşlık	Spor
2018	Lassalle vd.	SMÖ	Nicel	İçsel-Dışsal Motivasyon	Sosyal Bilimler
2018	Lee ve Jeong	AF	Nicel	İçsel ve Dışsal Motivasyon	Pazarlama ve Destinasyon
2018	Medrano ve Mateos	SPIPÖ	Nicel	Amaç, Hedef	Eğitim
2018	Öcal ve Sakallı	SGÖ II	Nicel	Özsaygı, Stresle Baş Etme, Hayatı Anlamlandırma, Rekabet	Spor
2018	Pašić ve Kućak	AF	Nitel	İçsel-Dışsal Motivasyon	Bilgi ve İletişim
2018a	Polat vd.	SKGÖ	Nicel	Beceri Gelişimi, Takım Ruhu, Eğlence, Başarı/Statü, Fiziksel Uygunluk, Yarışma, Hareket/Aktif Olma ve Arkadaşlık	Spor
2018b	Polat vd.	SGÖ	Nicel	Bilmek ve Başarmak, Uyarıcı Yaşama,	Spor
2018	Tekkurşun vd.	ESKMÖ	Nicel	İçsel-Dışsal-Motivasyonsuzluk	Spor

2018	Temel	SKGÖ	Nicel	Beceri Gelişimi, Takım Ruhu, Eğlence, Başarı/Statü, Fiziksel Uygunluk, Yarışma, Hareket/Aktif Olma ve Arkadaşlık	Spor
2018	Top vd.	SKGÖ	Nicel	Beceri Gelişimi, Takım Ruhu, Eğlence, Başarı/Statü, Fiziksel Uygunluk, Yarışma, Hareket/Aktif Olma ve Arkadaşlık	Spor
2018	Urfa ve Aşçı	SGÖ	Nicel	Bilmek ve Başarmak, Uyarıcı Yaşama,	Spor
2018	Uspuriene ve Sniras	SMÖ	Nicel	Keşfetmek için Mükemmellik İçin Çabalamak, Deneyimlemek	Spor
2018	Üstün	SKGÖ	Nicel	Beceri Gelişimi, Takım Ruhu, Eğlence, Başarı/Statü, Fiziksel Uygunluk, Yarışma, Hareket/Aktif Olma ve Arkadaşlık	Spor
2018	Vink ve Raudsepp	SÇBMÖ 2	Nicel	Mükemmeliyetçilik, Benlik, Başarı, Rekabet	Sosyal Bilimler
2019	Polat vd.	SÖBMÖ	Nicel	Güç Gösterme, Başarıya Yaklaşma,	Spor
2019	Akça	AF	Nicel	Sosyalleşme, Stres Atma, Özsaygı, Sağlıklı Olmak	Sosyal Bilimler
2019	Akman ve Can	SGÖ	Nicel	Bilmek ve Başarmak, Uyarıcı Yaşam	Spor
2019	Çakaloğlu vd.	SGEYÖ-SGÖ	Nicel	İçsel-Dışsal-Motivasyonsuzluk	Spor
2019	Çepikkurt vd.	2*2 BHE, SYKAÖ	Nicel	Kazanma, Başarı	Spor
2019	Çetin ve Özman	UMMÖ	Nicel	İçsel-Dışsal-Motivasyonsuzluk	Spor
2019	Dereceli	BAEÇV	Nicel	Başarı-Sorumluluk	Spor
2019	Doğru	SGEYÖ	Nicel	Görev-Ego-Yaşamsal Doygunluk	Spor
2019	Ergin vd.	SKGÖ	Nicel	Beceri Gelişimi, Takım Ruhu, Eğlence, Başarı/Statü, Fiziksel Uygunluk, Yarışma, Hareket/Aktif Olma ve Arkadaşlık	Spor
2019	Fenyves vd.	SMÖ	Nicel	İçsel-Dışsal Motivasyon	Eğitim
2019	Kusana vd.	SGÖ	Nicel	Bilmek ve Başarmak, Uyarıcı Yaşama	Spor
2019	Küçükbiş ve Gül	SGÖ	Nicel	Bilmek ve Başarmak, Uyarıcı Yaşama	Spor
2019	Long	BDY	Nicel	Başarı, Fiziksel, Psikoloji, Sosyal	Ekoloji
2019	Olmuş vd.	SGÖ	Nicel	Bilmek ve Başarmak, Uyarıcı Yaşama	Spor
2019	Özsarı ve Çetin	SGEYÖ	Nicel	Görev-Ego-Yaşamsal Doygunluk	Spor
2019	Parra vd.	MMÖ	Nicel	Psikoloji, Başarı, Sosyallik, Fiziksel Sağlık	Sağlık
2019	Sukys vd.	DZÖ, SMÖ II	Nicel	Takım, Teşvik, Destek	Sosyal Bilimler

2019	Şahin ve Bastık	SGÖ	Nicel	Bilmek ve Başarmak, Uyarıcı Yaşama	Spor
2019	Tekkurşun vd.	ESKMÖ	Nicel	İçsel-Dışsal-Motivasyonsuzluk	Spor
2019	Yang	AF	Nitel	Dışsal Motivasyon	Ekoloji
2019	Yang vd.	MHYÖ	Nicel	Başarı Hedef	Eğitim
2019	Yavuz ve Eroğlu	SÖBMÖ	Nicel	Güç Gösterme, Başarıya Yaklaşma	Spor
2019	Yetiş vd.	SGÖ	Nicel	İçsel Motivasyon	
2019	Yıldız	SGÖ II	Nicel	Özsaygı, Stresle Baş Etme, Hayatı Anlamlandırma, Rekabet	Spor
2019	Yılmaz vd.	SÖBMÖ	Nicel	Güç Gösterme, Başarıya Yaklaşma	Spor
2020	Bayrakdaroğlu vd.	SGEYÖ-SGÖ	Nicel	İçsel-Dışsal-Motivasyonsuzluk	Spor
2020	Aoyagi vd.	YYG	Nitel	Sporun Çekiciliği; Sorumluluk ve Süreklilik Duygusu, Meydan Okuma Ruhu; İlerleme Hissi ve Fiziksel Durum. Dahil Edilen Dış Faktörler: Takım İklimi; Teşvik ve Destek, Akranların Nitelikleri; Koçluğun Politikası ve İçeriği, Uygulama İçeriği; Okul Hayatı ve Hava Olayları	Sosyal Bilimler
2020	Chang vd.	SKKM, SKM	Nicel	Kişilerarası İlişkiler, Başarı, Kariyer	Sosyal Bilimler
2020	Çetin	SGÖ II	Nicel	Özsaygı, Stresle Baş Etme, Hayatı Anlamlandırma, Rekabet	Spor
2020	Dut vd.	SGÖÇV	Nicel	İçsel-Dışsal	Spor
2020	Duyan ve Günel	SKGÖ	Nicel	Beceri Gelişimi, Takım Ruhu, Eğlence, Başarı/Statü, Fiziksel Uygunluk, Yarışma, Hareket/Aktif Olma ve Arkadaşlık	Spor
2020	Emamvırdı vd.	ESKMÖ	Nicel	İçsel-Dışsal-Motivasyonsuzluk	Spor
2020	Fajardo, vd.	SMÖ	Nicel	İçsel-Dışsal Motivasyon	Eğitim
2020	Gürer	SKGÖ	Nicel	İç Motivasyon, Dış Motivasyon, Motivasyonsuzluk	Sosyal Bilimler
2020	Kelecek ve Yıldırım	SGÖ	Nicel	Bilmek ve Başarmak, Uyarıcı Yaşama	Spor
2020	Lulescu.	AF	Nitel	Rekabet, Başarı, Sosyalleşme, Fiziksel Aktivite	Sosyal Bilimler
2020	Meriç ve Turay	SKGÖ	Nicel	Beceri Gelişimi, Takım Ruhu, Eğlence, Başarı/Statü, Fiziksel Uygunluk, Yarışma, Hareket/Aktif Olma ve Arkadaşlık	Spor
2020	Moradi vd.	SKMÖ	Nicel	Başarı, Arkadaşlık	Spor
2020	Mouloud	GÖYÖ	Nicel	Başarıya Ulaşma, Başarısızlıktan Kaçınma	Eğitim
2020	Özdemir vd.	BZMÖ	Nicel	İçsel Motivasyon	Psikoloji
2020	Şallı	UMMÖ	Nicel	Özsaygı, Tanınırlık, Kişisel Başarı, Rekabet	Spor
2020	Tekkurşun ve İlhan	ESKMÖ	Nicel	İçsel-Dışsal-Motivasyonsuzluk	Spor
2020	Ureña vd.	SMÖ	Nicel	İçsel ve Dışsal Motivasyon	Sağlık

2020	Yılmaz vd.	SÖBMÖ	Nicel	Güç Gösterme, Başarıya Yaklaşma	Spor
2020	Zorlu vd.	SÖBMÖ	Nicel	Güç Gösterme, Başarıya Yaklaşma	Spor
2021	Çelenk	FAKMÖ, SYBEÖ	Nicel	Zaman Yönetimi, Takım Çalışması, İletişim, Liderlik, Sosyal ve Duygusal Hisler, Hedef	Spor
2021	Wendt vd.	AF	Nicel	Eğlence, Yaşam Kalitesi, Performans, Sosyalleşme, Tıbbi Tavsiye, Performans	Sosyal Bilimler

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 1 ve Tablo 2’de kullanılan veri toplama araçlarının açılımı: 2*2 BHE= Sporda 2*2 Başarı Hedefleri Envanteri, ABÖ= Akademik Benlik Ölçeği, AF= Açıklayıcı Forum (Anket),BAEÇV= Başarı Algısı Envanteri Çocuk Versiyonu, BDY= Bulanık Delphi Yöntemi, BEMÖ= Beden Eğitimi Motivasyon Ölçeği, BZMÖ= Boş Zaman Motivasyon Ölçeği, , EKMÖ= E-spor Katılım Motivasyon Ölçeği, , ESTÖ= Ekstrem Spor Tüketim Ölçeği, FAKMÖ= Fiziksel Aktivite Katılım Motivasyon Ölçeği, MHYÖ= Motivasyon ve Hedef Yönelim Ölçeği, MMÖ= Marathon Motivasyon Ölçeği, NUPHA= Beslenme ve Fiziksel Aktivite, ÖİTÖ= Öğrenmeye İlişkin Tutum Ölçeği, ÖMSÖ= Öğrenme İçin Stratejileri Ölçeği, RAÖ= Risk Algısı Ölçeği, SAÖ= Spor Anksiyete Ölçeği, SÇBMÖ 2= Sporda Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği, SDDÖ= Sporda Davranışsal Düzenlemeler Ölçeği, SGEYÖ= Sporda Görev ve Ego Yönelimi Ölçeği, SGÖ= Sporda Gütülenme Ölçeği, SGÖÇV= Sporda Gütülenme Ölçeği Çocuk Versiyonu, SKGÖ= Spora Katılım Gütüsü Ölçeği, SKMÖ= Spora Katılım Motivasyon Ölçeği, SMA= Sporda Motivasyonel Araçlar, SMÖ= Spor Motivasyon Ölçeği, SÖBMÖ= Spora Özgü Başarı Motivasyon Ölçeği, SPİPÖ= Sportif Performansa İlişkin Psikolojik Nitelikler, STMO= Spor Tüketim Motivasyon Ölçeği, SYBK= Spor Yeteneği Benlik Kavramı, SYTÖ= Sporda Yönlendirilmiş Tutum Ölçeği, TDÖÖ= Tutku Durumsal Öz benlik Ölçeği, UMMÖ= Kişileri Ultra Maraton Koşmaya Motive Eden Faktörler Ölçeği, YYG= Yarı Yapılandırılmış Görüşme, SYBEÖ=Sporun Yaşam Becerilerine Etkisi Ölçeği, GÖYÖ=Genel Öz Yeterlilik Ölçeği, KÖ= Küme Örnekleme, 21. YYBÖ=21. Yüzyıl Beceri Ölçeği şeklindedir.

2016-2021 yılları arasında spor motivasyonu konusunda yapılan çalışmalarda kullanılan veri toplama araçları Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 2. 2016-2021 Yılları Arasında E-spor Motivasyonu Üzerine Yapılan Çalışmalar

No	Veri Toplama Aracı	N	Bileşenler
1	SGÖ	23	İçsel-Dışsal
2	SKGÖ	19	Beceri Gelişimi, Takım Ruhu, Eğlence, Başarı/Statü, Fiziksel Uygunluk, Yarışma, Hareket/Aktif Olma ve Arkadaşlık
3	ÖMSÖ-SAÖ	2	Öz Yeterlilik
4	ESTÖ	1	Stres Atma, Uсталık, Estetik, Kendini Gerçekleştirme, Benlik, Başarı, Fiziksel Uygunluk, Rekabet, Eğlence, Zevk
5	SGEYÖ	8	Yakınlık-Tamamlayıcılık-Bağlılık
6	SÖBMÖ	13	Güç Gösterme, Başarıya Yaklaşma,
7	BAEÇV	3	Başarı-Öz Yeterlilik
8	SKMÖ	2	Kendine Güven, Kararlılık, Mücadele
9	2*2 BHE	3	Uсталık-Yaklaşma, Uсталık-Kaçınma, Başarı-Yaklaşma, Başarı Kaçınma
10	BZMÖ	2	İçsel-Dışsal
11	SDDÖ	1	İçsel-Dışsal-Motivasyonsuzluk

12	SYTÖ	1	Kazanma, Başarı
13	ESKMÖ	4	İçsel-Dışsal-Motivasyonsuzluk
14	AF	8	Sosyalleşme, Stres Atma, Özsaygı, Sağlıklı Olmak
15	UMMÖ	2	İçsel-Dışsal-Motivasyonsuzluk
16	SGÖÇV	1	İçsel-Dışsal
17	FAKMÖ	1	Zaman Yönetimi, Takım Çalışması, İletişim, Liderlik
18	SYBEÖ	1	Sosyal ve Duygusal Hisler, Hedef
19	SMA	1	Görev, Grup, Eğitim, Yetki
20	ABÖ	1	Benlik, Başarı, Rekabet
21	TDÖÖ	1	İç Motivasyon
22	SYBK	1	Başarı
23	BEMÖ	1	İçsel ve Dışsal Motivasyon
24	SMÖ	6	Keşfetmek için 'Mükemmellik İçin Çabalamak', 'Deneyimlemek
25	NUPHA	1	Yaşam Dengesi, Fitness, Vücut İmajı, Başkaları ile Temas, Eğlence
26	SÇBMÖ 2	1	Mükemmeliyetçilik, Benlik, Başarı, Rekabet
27	SPİPÖ	1	Başarı Hedef
28	MHYÖ	1	Başarı, Fiziksel, Psikoloji, Sosyal
29	BDY	1	Psikoloji, Başarı, Sosyallik, Fiziksel Sağlık
30	MMÖ	1	İçsel-Dışsal-Motivasyonsuzluk
31	21. YYBÖ	1	Takım, Teşvik, Destek
32	YYG	1	Sporun Çekiciliği, Sorumluluk ve Süreklilik Duygusu, Meydan Okuma Ruhu, İlerleme Hissi ve Fiziksel Durum
33	GÖYÖ	1	Başarıya Ulaşma, Başarısızlıktan Kaçınma
34	KÖ	1	Kişilerarası İlişkiler, Başarı, Kariyer
TOPLAM		116	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Araştırmaya dahil edilen 116 adet veri toplama çalışmasında 34 adet ölçme aracı kullanılmıştır. Spor motivasyonunda en çok Spor Güdüleme Ölçeği, Spora Katılım Güdüleme Ölçeği, Spora Özgü Başarı Motivasyon Ölçeği kullanıldığı tespit edilmiştir.

2016-2021 yılları arasında e-spor motivasyonu konusunda yapılan çalışmalarda kullanılan veri toplama araçları Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 3. Spor Motivasyonu Konusunda Yapılan Çalışmalarda Kullanılan Veri Toplama Araçları

No	Veri Toplama Aracı	N	Bileşenler
1	EKMÖ	2	Taksonomik Alan, Yetkinlik, İlişkisel Benlik, Rekabet ve Başarı, Boş Zaman Değerlendirme
2	YYG	2	Eğlence, Beceri, Kariyer
3	RAÖ	1	Beceri, Duygu, Zevk
4	DÖÖ	1	Beceri, Duygu, Zevk
5	STMÖ	2	Hayattan Kaçış, Bilgi Edinme, Keyif Alma
6	AF	1	Sosyallik, Takım Duygusu, Boş Zaman Değerlendirme, Kariyer, Duygu, Kazanç
7	KMÖ	1	İçsel ve Dışsal Motivasyon
8	ÖİTÖ	1	Sosyallik, Duygu, Eğlence, Öğrenme
TOPLAM		11	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

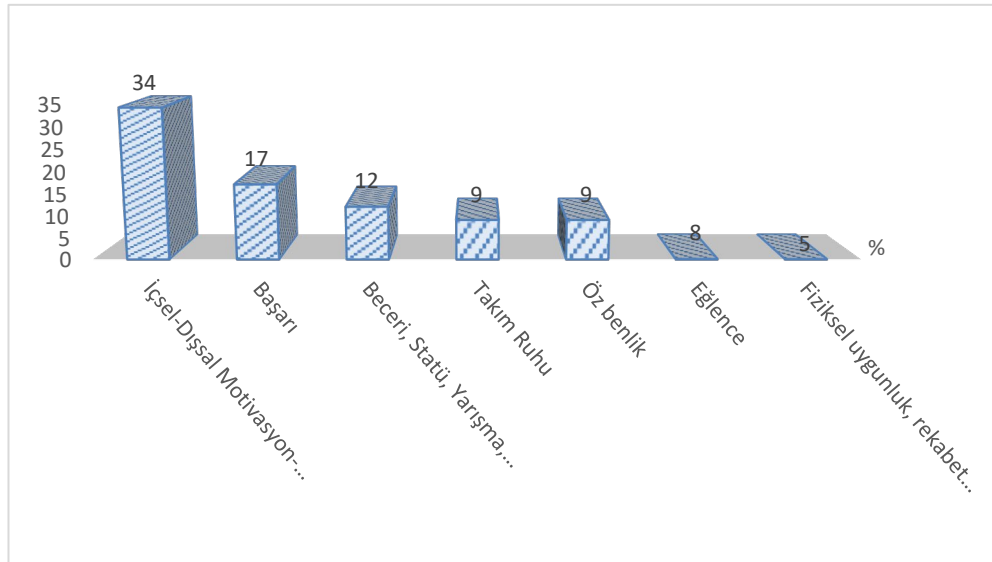
Araştırmaya dahil edilen 116 adet veri toplama çalışmasında 34 adet ölçme aracı kullanılmıştır. Spor motivasyonunda en çok Spor Güdüleme Ölçeği, Spora Katılım Güdüleme Ölçeği, Spora Özgü Başarı Motivasyon Ölçeği kullanıldığı tespit edilmiştir.

2016-2021 yılları arasında e-spor motivasyonu konusunda yapılan çalışmalarda kullanılan veri toplama araçları Tablo 4'te sunulmuştur.

No	Veri Toplama Aracı	N	Bileşenler
1	EKMÖ	2	Taksonomik Alan, Yetkinlik, İlişkisel Benlik, Rekabet ve Başarı, Boş Zaman Değerlendirme
2	YYG	2	Eğlence, Beceri, Kariyer
3	RAÖ	1	Beceri, Duygu, Zevk
4	DÖÖ	1	Beceri, Duygu, Zevk
5	STMÖ	2	Hayattan Kaçış, Bilgi Edinme, Keyif Alma
6	AF	1	Sosyallik, Takım Duygusu, Boş Zaman Değerlendirme, Kariyer, Duygu, Kazanç
7	KMÖ	1	İçsel ve Dışsal Motivasyon
8	ÖİTÖ	1	Sosyallik, Duygu, Eğlence, Öğrenme
TOPLAM		11	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Araştırmaya dahil edilen 11 adet veri toplama çalışmasında sekiz adet ölçme aracı kullanılmıştır. E-spor motivasyonunda en çok E-spor Katılım Motivasyon Ölçeği, Yarı Yapılandırılmış Görüşme ve Spor Tüketim Motivasyon Ölçeği kullanıldığı tespit edilmiştir.

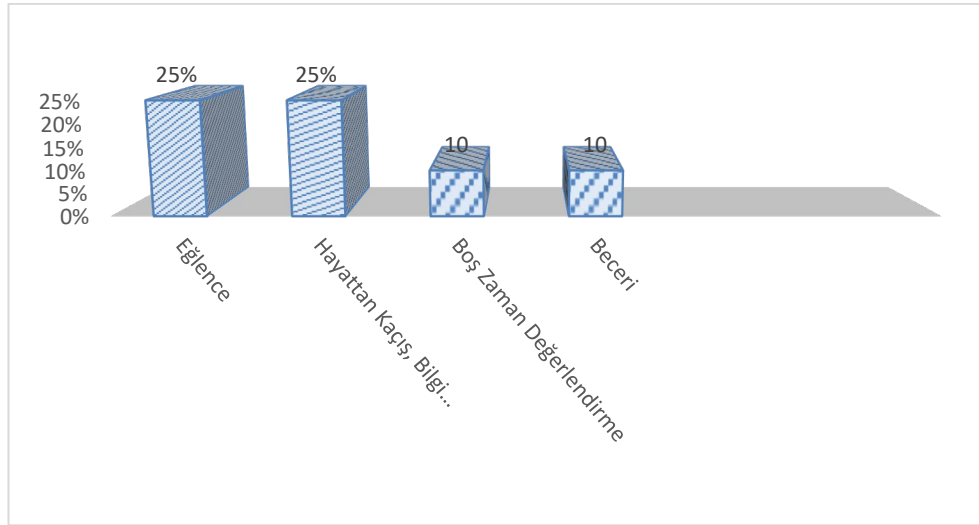

Şekil 1. 2016-2021 Yılları Arasında Yapılan Spor Motivasyonu Çalışmalarının Boyutlara Göre Dağılımı

2016-2021 yılları arasında yapılan toplam 110 makalenin boyutlarının dağılımı Şekil 1'de gösterilmiştir. Çalışmaların %34'ünde motivasyonun alt boyutlarına inilmeden bir bütün olarak içsel motivasyon, dışsal motivasyon, motivasyonsuzluk olarak değerlendirilmiştir.

Çalışmaların %17'sinde başarı boyutu, %12'sinde diğer boyutlar; beceri, statü, yarışma, sosyalleşme, %9'unda takım ruhu, öz benlik boyutları, %8'inde eğlence, %5'inde fiziksel uygunluk, rekabet boyutları ve yer almaktadır.

İçsel motivasyon kişinin kendi içerisindeki hislerinin kendi istekleri tarafından uyarılma durumudur. Bu açıdan değerlendirildiğinde; başarı, takım ruhu, öz benlik, eğlence, fiziksel uygunluk, rekabet içsel motivasyonun boyutları olarak değerlendirilebilir. Dışsal motivasyon dış çevre tarafından kişinin uyarılma durumudur. Motivasyonsuzluk ise kişinin ne kendisi tarafından ne de dış çevre tarafından uyarılmadığı durumudur.

Şekil 2. 2016-2021 Yıllarında Yapılan E-spor Motivasyonu Çalışmalarının Boyutlara Göre Dağılımı

2016-2021 yılları arasında e-spor alanında yapılan toplam dokuz makalenin boyutlarının dağılımı Şekil 2'de gösterilmiştir. Çalışmaların %25'inde eğlence motivasyonu, hayattan kaçış, bilgi edinme, kariyer, rekabet, başarı, %10'unda diğer boyutlar; boş zaman değerlendirme, beceri, duygu, takım ruhu, kazanç boyutları yer almaktadır.

2016-2021 yılları arasında yapılan spor motivasyonu ve e-spor motivasyonu üzerine yapılan çalışmaların boyutlarının karşılaştırılması Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 4. Spor Motivasyonu ve E-Spor Motivasyonu Boyutları Karşılaştırılması

İçsel-Dışsal Motivasyon Boyutları	Spor Motivasyonu	E-Spor Motivasyonu
Başarı	Var	Var
Takım Ruhu	Var	Var
Öz benlik	Var	Yok
Eğlence	Var	Var
Fiziksel Uygunluk	Var	Yok
Rekabet	Var	Var
Duygu	Var	Var
Öğrenme	Var	Var
Kariyer	Var	Var
Kazanç (Maddi)	Yok	Var
Beceri, Statü, Yarışma, Sosyalleşme, Hayattan Kaçış, Bilgi Edinme, Rekabet	Var	Var

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 5’te görüldüğü üzere, spor ve e-spor motivasyonu boyutları genel itibariyle aynı olup sadece kazanç boyutu spor motivasyonu boyutunda yer almazken öz benlik ve fiziksel uygunluk boyutları e-spor motivasyonu boyutlarında görülmemiştir.

Spor ve e-spor motivasyonu kendi içerisinde boyutlara ayrılmış olup, bu boyutlar aşağıda sunulmuştur:

Başarı Motivasyonu: Sporcunun hedefini gerçekleştirebilmek için zorluklara direnmesi, başarıya inanması, inancının davranışa dönüşmesi sürecidir. Başarılı olmak için öz benliğinde olumlu hedefe odaklanmış sporcular, hedefe odaklanmamış sporculara göre daha başarılıdır. Bu yüzden başarı motivasyonu psikolojik ve davranışa dönen bir süreçtir (Li vd., 2020; Marianna ve Ágoston, 2019; Wilson vd., 2019).

Takım Ruhu: Spor motivasyonunda takım ruhu yaratılması en önemli ve en zor olan işlevlerden birisidir (Aoyagi vd., 2020). Takım ruhu oluşan bir ekipte başarılı olma durumunun varlığı varken, takım ruhu eksikliği olan ekipte başarıdan söz edilmesi mümkün değildir. Ekip içerisinde oluşan iletişimin iyi yönde olması her bir sporcu için iyi bir sporcu olma yolunda, kariyer açısından önemlidir (Halldorsson, 2019: 63).

Öz benlik: Spor motivasyonunun bir alt boyutu olan öz benlik spor psikolojisi içinde yer almaktadır. Sporcunun öz benlik geliştirmesi sporcuyla şampiyonluğa götüren önemli bir adımdır. Sporcunun öz benlik geliştirmesi beceri ve yetenek alanında bir kriterdir (Singh, 2018: 17-21). Sporcunun konsantrasyon sağlamasında, kaygı seviyesini azaltmada ve içsel güven oluşturmada öz benlik önemlidir (Amado vd., 2019: 245).

Eğlence: Sporun insanların heyecan sağlayarak günlük yaşamın gerginliğini hafifletmesine izin verdiğini öne süren boyut eğlence boyutudur. Eğlencenin katılım ve aracılı spor tüketimi (izleyici olmak) üzerinde güçlü bir etkisi vardır (Kim ve Mao, 2019).

Fiziksel Uygunluk: Her spor dalının kendine özgü bir hareket biçimi vardır. Yürüme, atlama, koşma, sürünme, yakalama, diğer temel hareketler spor dallarının biçimini oluşturmaktadır. Sporcunun fiziksel ve entelektüel anatomisi göz önünde bulundurularak, öğrenme yeterliliği geliştirilmelidir (Zen, 2020: 283).

Rekabet: Sporda performansı yükselten, diğer sporcunun önüne geçmeyi sağlayan ve takımlar arasındaki müsabakalara canlılık ivmesi katan boyuttur (Hong, vd., 2016). Rekabet, sporcunun kaygısını azaltan ve takım başarısı için gerekli olan bir boyut olarak da görülmektedir (Clancy vd., 2016; Van de Pol vd., 2015).

Duygu: Sporcunun yaşamış olduğu kaygı, stres, heyecan, üzüntü, sevinç gibi durumlar duygu boyutunun alt kollarıdır. Bu duyguların yönetilmesi gereklidir (Mayer, vd., 2016: 295; Yanar vd., 2017: 70). Spor organizasyonlarında sporcunun olumlu bir duygusal ve sosyal iklim oluşturmaya gereklidir. Bu iklim hem sporcunun kendisi için hem de takım ruhu için gereklidir (Tur ve Ribeiro-Soriano, 2020).

Öğrenme: Sporcunun akademik performansını etkileyen bir boyuttur. Öğrenme boyutu içsel bir motivasyon boyutu olup, sporcunun bireysel olarak gelişimini destekleyen bir süreçtir (Chiang ve Yang, 2017: 558). Teknik seviye ve öğretim kalitesi üzerinden öğrenme boyutunun sonuçları değerlendirilebilir (Liu ve Litowsk, 2021).

Kariyer: Bireyin belirlemiş olduğu amaçları doğrultusunda bu amaçlara ulaşma derecesi kariyeridir. Sporcunun da spor hayatında gelmek istediği nokta için yaptığı tüm çalışmalarını spor kariyerini oluşturmaktadır. Bu durum içsel motivasyon sağlamaktadır. Bilgili, sağlıklı, kendi deneyimlerinden faydalanarak öz disiplin sağlayan sporcular iyi bir kariyer elde ederler (Bingöl ve Gündoğdu, 2020: 246; Cece, vd, 2019).

Kazanç: Dışsal motivasyon türlerinden biri olan kazanç boyutu maddi ve kişisel kazanç olmak üzere iki bölümde değerlendirilebilir (Özdenk, 2018: 83) Sporunun sporda maddi bir kazanç sağlayabilmesi için lisanslı olması gerekmektedir. Kişisel kazanç ise, sporunun başarılı deneyimlerinin toplamı, onun ne kadar iyi bir sporcu olduğunun göstergesi olup kişisel kazanç olarak değerlendirilebilir (Nazlı ve Yağmur, 2021).

Diğer: Beceri, sporunun bir işi başarma, gerektiği gibi davranma durumudur. Statü, sporunun sahip olduğu durumdur. Yarışma, sporunun girdiği her müsabakadır. Sosyalleşme, sporunun takım ruhu içerisinde o gruba aidiyet duygusu hissederek, bir bütün olarak davranmasıdır. Hayattan kaçış durumu, sporcuların gündelik hayatın zorunluluklarından kaçarak, kendilerini rahatlatma, gevşeme için yapılan spor türüdür. Bilgi edinme, sporunun kendi alanı konusundaki öğrenme ve bu öğrendiklerini eyleme dönüştürebilmesidir. Rekabet, sporunun bireysel veya takım olarak kazanma içgüdüğü ile hareket etmesidir (Nazlı ve Yağmur, 2021; Parry, 2019: 4).

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırma, 2016-2021 yılları arasında ulusal ve uluslararası spor motivasyonu ve e-spor motivasyonu ile ilgili yayımlanmış makalelerin, anahtar kelimeler ile belirli veri tabanları üzerinden taranarak araştırmaların özelliklerini inceleyerek benzerlik ve farklılıklarını göstermek amacı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın kriterlerine uygun olan 119 araştırma belirlenerek sınıflandırılmıştır.

Kullanılan araştırma yöntemleri olarak 119 tane araştırmanın 110 tanesi nicel, 8 tanesi nitel, 1 tanesinin karma araştırma olduğu görülmektedir. Tüm araştırmalar değerlendirildiğinde, %92'sinde nicel, %6,76'sında nitel, %1,24'ünde karma yöntem kullanılmıştır. Bu bulgulara göre araştırmalarda nicel yaklaşımın hâkim olduğunu görülmektedir. Spor motivasyonu üzerine yapılan çalışmaların yer aldığı sosyal alanlarda nicel yaklaşım nitel yaklaşıma göre daha fazla kullanılmaktadır. Nicel yaklaşım; araştırmacının pozitivist yaklaşıma dayalı araştırmacının kendi görüşlerinden bağımsız olarak yanlılıktan uzak, nesnel, örneklemeden evrene genelleyebilir sonuçlar elde eden bir yaklaşımdır. (Büyüköztürk vd., 2016, Elmas vd., 2018).

Araştırmada veri toplama araçların çoğunda konunun spor motivasyonu olmasına rağmen farklı ölçeklerin kullanılması araştırmaların geçerlik ve güvenilirliği ile ilgili sorunlara neden olabilir. Bir ölçeğin her duruma uyarlanabileceği ve her durumda uygulanabileceği varsayılmamalıdır (Meadows, 2003).

Yapılan taramalar sonucunda bu araştırmaya toplam 119 makale dâhil edilmiştir. 2016-2021 yıllarında analize dâhil edilen ulusal ve uluslararası 119 araştırmada en çok kullanılan motivasyon yaklaşımı içsel, dışsal motivasyon ve motivasyonsuzluk boyutlarıdır. Spor motivasyonunda ilk üç boyut içerisinde; başarı, 'beceri, statü, yarışma, sosyalleşme', 'takım ruhu, öz benlik' yer alırken, e-spor motivasyonunda ilk üç boyut; eğlence, 'hayattan kaçış, bilgi edinme, kariyer, rekabet, başarı' ve beceri olarak yer almıştır.

Bu araştırmada bazı sınırlılıklar da bulunmaktadır. İlk olarak bu araştırma sadece 2016-2021 yıllarında yapılan ulusal ve uluslararası araştırmaları kapsamaktadır. Ayrıca spor ve e-spor motivasyon konusu sosyal bilimler alanı ile sınırlandırılmıştır. Bu araştırmaya tezler, kitaplar, kongre bildirisi olarak yayımlanan araştırmalar dahil edilmemiştir. İleride yapılacak olan araştırmalarda yöntem bölümü daha detaylı sunulabilir. Veri toplama araçları uygun şekilde kullanılabilir. Spor ve e-spor motivasyonu konusunda diğer alanlarda araştırmalar yapılabilir. Spor ve e-spor motivasyonu konusunda tezler, kitaplar ve bildirilerin dahil edildiği araştırmalar incelenebilir.

KAYNAKÇA

1. Sporda GÜdülenme Düzeylerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi, İnönü Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 6(3), ss. 12-21.
2. Amado, D., Maestre, M., Montero-Carretero, C., Sánchez-Miguel, P. A., & Cervelló, E. (2019), Associations Between Self-Determined Motivation, Team Potency, And Self-Talk In Team Sports. *Journal of Human Kinetics*, 70(1), ss. 245-259.
3. Aoyagi, K., Ishii, K., Shibata, A., Arai, H., Fukamachi, H., & Oka, K. (2020). A Qualitative Investigation Of The Factors Perceived To Influence Student Motivation For School-Based Extracurricular Sports Participation In Japan. *International Journal of Adolescence and Youth*, 25(1), 624-637.
4. Aycan, A., Yıldız, K. (2019), 11-14 Yaş Grubu Öğrencilerin Spora Katılım Motivasyonlarının Cinsiyetleri Açısından İncelenmesi, *International Journal Of Social Science Research*, 5(2), ss.1-9.
5. Aydoğdu, C., Şahan, A., & Erdem, K. A. (2018), Genç Tenisçilerde Spora Özgü Başarı Motivasyon Düzeyinin Müsabaka Performansı Üzerine Etkisinin İncelenmesi, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), ss. 655-666.
6. Aygün, M. ve Yetim, A. A. (2017), Türkiye’de Buz Hokeyi Sporcularının Eğitim Düzeylerine Göre Spora Katılım GÜdülerinin İncelenmesi, *Ulusal Spor Bilimleri Dergisi*, 1(2), ss. 27-33.
7. Babbie E., (2016), Biological Maturity On The Perception Of Coaching Behaviors In Young Male Football Players. *Uluslararası Egzersiz Psikolojisi Dergisi The Practice Of Social Research (14th Ed.)*, Boston, MA: Cengage Learning., 2(1), ss. 29-35.
8. Bezci, S. (2016), Investigating The Relationship Between The PerceptionsOf Taekwondo Athletes Towards Coach-Athlete Relationship, Task And Ego Orientation In Sports, And Motivation In Sports, *International Journal Of Environmental And Science Education*, 11(15), ss. 8436-8447.
9. Bingöl, H., Gündoğdu, C. (2020), Sporda Kariyer Planlamasının Önemi, *Sporda Yeni Akademik Çalışmalar-6*, ss. 119.
10. Bora, M. V., Cengiz, R., (2016), The Effect Of Communication Between Student Athletes And Physical Education Teachers On Competition Success And Motivation, *SHS Web Of Conference*, 31, 010116.
11. Bowman-Smart, H., Savulescu, J. (2020), The Ethics of Motivational Neuro-Doping in Sport: Praiseworthiness and Prizeworthiness, *Journal: Neuroethics*, (S2), ss. 205-215.
12. Bullard, J. B., (2016), Academic Motivation, Learning Strategies, And Sports Anxiety Of First-Year Student–Athletes, *Journal For The Study Of Sports And Athletes İn Education*, 10(2), ss. 99-108.
13. Bum, CH., Jeon, IK., (2016), Relationships Among Fun, Self-Esteem, And Happiness Of Tennis Players, *Social Behavior & Personality*, 44 (10), ss.1619-1635.
14. Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2016), *Bilimsel Araştırma Yöntemleri (2. Basım)*, Ankara: Pegem Akademi.
15. Cece, V., Lienhart, N., Nicaise, V., Guillet-Descas, E., & Martinet, G. (2019), Longitudinal Sport Motivation Among Young Athletes in Intensive Training Settings: The Role Of Basic Psychological Needs Satisfaction and Thwarting in The Profiles of Motivation. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 40(4), ss. 186-195.
16. Ceylan, M., Altıparmak, E., & Akçakoyun, F. (2016), The Analysis of The Relationship Between Personality Traits Of Extreme Athletes and Sports Consumption Motives. *Journal of Human Sciences*, 13(1), ss. 1745-1754.
17. Chiang, T. H., ve Yang, S. J. (2017), Investigating The Motivation Between Ubiquitous Learning Strategy and Gender for Basketball Sport Literacy. In 2017 6th IIAI International Congress On Advanced Applied Informatics (IIAI-AAI), ss. 556-559), IEEE.

18. Clancy, R. B., Herring, M. P., MacIntyre, T. E., & Campbell, M. J. (2016), A Review of Competitive Sport Motivation Research. *Psychology of Sport and Exercise*, 27, ss. 232-242.
19. Cranmer, E. E., Han, D. I. D., Van Gisbergen, M., & Jung, T. (2021), Esports Matrix: Structuring The Esports Research Agenda, *Computers in Human Behavior*, 117, 106671.
20. Çelenk, Ç. (2021), Motivation Affects Sports and Life Skills in Physical Disabled People. *Propósitos Y Representaciones*, 9(SPE3), ss. 1161.
21. Dalkıran, O., Aslan, C. S. (2016), Üniversiteli Sporcuların Spora Güdülenme Nedenlerinin İncelenmesi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 8(17), ss. 424-432.
22. Dwyer, B., Drayer, J., & Shapiro, S. (2019), To Play or not To Play? An Analysis of Dispositions, Gambling, and Daily Fantasy Sport., *Journal of Sport Management*, 33(3), ss. 174-188.
23. Elmas, S., Açıkgöz, S., & Aşçı, F. H. (2018), Sporda Sosyal Alanlarda Yapılan Lisansüstü Tezlerde Araştırma Paradigmalarının İncelenmesi, *Spor Bilimleri Dergisi*, 29(2), ss. 53-66.
24. Fishbach, A., Woolley, K., (2022), The Structure of Intrinsic Motivation. *Annual Review of Organizational Psychology and Organizational Behavior*, 9, ss. 339-363.
25. Gill, D.L. Gross, J. B., & Huddleston, S., (1983), "Participation Motivation in Young Sports", *International Journal of Sport Psychology*, Cilt.14, ss. 1-14.
26. Görgüt, İ., Güllü, M. (2016), Examination of Primary School Handball Player's Reasons For Starting Sport and Life Satisfactions, *International Online Journal Of Educational Sciences*, 8(3), ss. 83-96.
27. Gül, M., Gül, O., & Uzun, R. (2019), Motivation Scale for E-Sports, Validity and Reliability Study (PMSES), *Türk Spor ve Egzersiz Dergisi*, 21(2), ss.281-294.
28. Gülmez, S. B., (2021), Sosyal Bilimlerde Makale Yazımı Üzerine, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (42), ss. 169-180.
29. Halldorsson, V., (2019), Team Spirit in Football: An Analysis of Players Symbolic Communication in A Match Between Argentina And Iceland At The Mens 2018 World Cup. *Arctic & Antarctic: International Journal of Circumpolar Sociocultural Issues*, 12(12), ss. 45-68.
30. Hamari, J., Sjöblom, M. (2017), What is E-sports And Why Do People Watch It? *Internet Research*, 27(2), ss. 211-232.
31. Himmelstein, D., Liu, Y., & Shapiro, J.L. (2017), An Exploration of Mental Skills Among Competitive League of Legend Players, *Int. J. Gaming Comput. Mediat. Simulations*, 9, ss. 1-21.
32. Hong, J. C., Hwang, M. Y., Liu, Y. T., Lin, P. H., & Chen, Y. L., (2016), The Role of Pre-Game Learning Attitude in The Prediction To Competitive Anxiety, Perceived Utility of Pre-Game Learning of Game, and Gameplay Interest, *Interactive Learning Environments*, 24(1), ss. 239- 251.
33. Ilieva, I. P., Farah, M. J. (2013), Enhancement Stimulants: Perceived Motivational and Cognitive Advantages, *Frontiers in neuroscience*, 7, ss. 198.
34. Kaygusuz, Ş., Körmükçü, Y., & Adalı, H. (2016), Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Yaşam Doyum Durumları ile Sporda Görev ve Ego Yönelimi Durumlarının Bazı Değişkenler Tarafından İncelenmesi. *International Journal of Science Culture and Sport*, 4(3), ss. 65-72.
35. Kelecek, S., Koruç, Z. (2018), Futbolcuların Güdusel Yönelim ve Spora Bağlılık Düzeylerinin Sporcu Tükenmişliğini Belirlemedeki Rolü. *Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi-BÜSBİD*, 3(2).
36. Ken R.L., Amber M., (2017), High School Females Emotions, Self-Efficacy, and Attributions During Soccer and Fitness Testing in Physical Education, *The Physical Educator*, 74, ss. 269-290.

37. Kim, M.J., Mao, L.L. (2019), Sport Consumers Motivation for Live Attendance and Mediated Sports Consumption: A Qualitative Analysis, *Sport in Society*, 24, ss. 515-533.
38. Kolt, G. S., Kirkby, R. J., Bar-Eli, M., Blumenstein, B., Chadha, N. K., Liu, J., & Kerr, G. (1999), A Cross-Cultural Investigation of Reasons for Participation in Gymnastics. *International Journal of Sport Psychology*, 30(3), ss. 381-398.
39. Li, M., Li, W., Kim, J., Xiang, P., Xin, F., & Tang, Y. (2020). A Conceptual Model of Perceived Motor Skill Competence, Successful Practice Trials, and Motor Skill Performance in Physical Education. *Journal of Teaching in Physical Education*, 40(4), ss. 635-641.
40. Liu, S., Luksyte, A., Zhou, L. E., Shi, J., & Wang, M. O. (2015), Overqualification and Counterproductive Work Behaviors: Examining A Moderated Mediation Model. *Journal of Organizational Behavior*, 36(2), ss. 250-271.
41. Liu, T., Litowski, M., (2021), Sports Gamification: Evaluationo of Its Impact on Learning Motivation And Performance in Higher Education, *International Journal of Environmental Research And Public Health*, 18(3), ss. 1267.
42. Lokhman, N., Karashchuk, . & O., Kornilova, O.V. (2018), Analysis of Esports As A Commercial Activity. *Problems and Perspectives in Management*, 16, ss. 207-213.
43. Long, M. (2019), Key Factors of Students' Participating in Ecology Sports Motivation, *Ekoloji Dergisi*, 28 (107), ss. 1599-1603.
44. Lulescu, M. (2020), Motivation and Sport: Individual and Organisational Challenges. *Romanian Review of Social Sciences*, 10(18), ss. 16-29.
45. Marianna, M., Ágoston, N. (2019), Study Succes As A Function of Out-of-School
46. Sports Activities (Based on Okm 2016 Database). *Studia Universitatis Babes-Bolyai, Educatio Artis Gymnasticae*, 64(2).
47. Maslen, H., Savulescu, J., & Hunt, C. (2019), Praiseworthiness and Motivational Enhancement: 'No Pain, No Praise'?. *Australasian Journal of Philosophy*.
48. Mayer, J. D., Caruso, D. R., & Salovey, P. (2016), The Ability Model of Emotional Intelligence: Principles and Updates, *Emot. Rev.* 8, ss. 290–300.
49. Meadows, K., A. (2003), So You Want To Do Research? 5: Questionnaire Design. *British Journal of Community Nursing*, 8(12), ss. 562-570.
50. Meriç, S., Turay, Ö. (2020), Tekerlekli Sandalye Basketbolcularının Spora Katılım Motivasyonu ile Yaşam Kalitesi Arasındaki İlişki. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (48), ss. 433-450.
51. Moradi, J., Bahrami, A., & Dana, A. (2020), Motivation for Participation in Sports Based on Athletes in Team and Individual Sports, *Physical Culture and Sport. Studies And Research*, 85, ss. 14-21.
52. Mouloud, K., Nawal, K. (2020), Sport Achievement Motivation in Youth Football Players, *VIREF Revista De Educación Física*, 9 (1), ss. 1-47.
53. Mustafaoğlu, R., Zirek, E., & Yasacı, Z. (2018), E-Spor Oyuncularının Demografik Özellikleri, Oyun Oynama Süreleri ve Başarılarını Etkileyen Faktörler, *Bağımlılık Dergisi*, 19(4), ss. 115-122.
54. Nazlı, R. S., Yağmur, F. (2021), Sporun Yeni Yüzü: E-Sporcuların E-Spora Yönelik Düşünceleri. *Injocmer International Journal of Communication and Media Research*, 1(2), ss. 108-119.
55. Öz, N. D., Üstün, F. (2019), E-Spor Katılım Motivasyonu Ölçeği'nin (Ekmö) Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, *Türk Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 115-125.
56. Özdemir, A. S., Durhan, T. A., & Karaküçük, S. (2020), İçsel Boş Zaman Motivasyon Ölçeği Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışması, *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 15(24), ss. 2838-2855.
57. Özdenk, S., (2018), Spor Bilimlerinde Akademik Araştırmalar, *Beden Eğitimi ve Spor, Faydaları, Önemi ve Sınıflandırılması, Physical Education and Sports, Benefits, Important and Classification. Spor Bilimlerinde Akademik Araştırmalar*.

58. Parry, J., (2019), E-sports are not Sports, *Sport, Ethics and Philosophy*, 13:1, ss. 3-18, DOI: 10.1080/17511321.2018.1489419
59. Saleh, H. H., Nsaif, W. S., & Rashied, L. T., (2018), Are An Electronic Sports Phenomena Will Become A Sport For The Future? Some of Opportunities and Risks in The First International Scientific Conference, Faculty of Physical Education and Sports Sciences, Diyala University.
60. Seo, Y., Jung, S. U., (2016), Beyond Solitary Play in Computer Games: The Social Practices of Esports, *Journal of Consumer Culture*, 16(3), ss. 635-655.
61. Singh, R., (2018), A Study of Self-Efficacy, Sports Achievement Motivation in Players: A Case Study Of Football/Soccer Players, *Journal of Physical Education & Sports Sciences*(13) 3, ss. 17-25.
62. Şallı, A. O. (2020), Rekreatif Koşucuların Motivasyon Boyutları ile Yaşam Doyumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Spor ve Rekreasyon Araştırmaları Dergisi*, 2(1), ss. 9-17.
63. Tekkurşun-Demir, G., İlhan, L. (2020), Engelli Sporcularda Spora Katılım Motivasyonu, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 21(1), ss. 49-69.
64. Tur, Porcar, A., Ribeiro-Soriano, D., (2020), The Role of Emotions and Motivations in Sport Organizations, *Frontiers in Psychology*, 11.
65. Ureña Lopera, C., Chinchilla-Minguet, J. L., &Castillo-Rodriguez, A. (2020), Relationship Between Motivation And Situational Flow In U16 Soccer Players In Basal And Precompetitive State. *RETOS-Neuvas Tendencias En Educacion Fisica, Deporte Y Recreacion*, (37), ss. 480-485.
66. Van De Pol, P. K., Kavussanu, & M., Kompier, M. (2015), Autonomy Support and Motivational Responses Across Training and Competition in Individual and Team Sports, *Journal of Applied Social Psychology*, 45(12), ss. 697-710.
67. Wendt, A., Ricardo, L. I. C., Costa, C. D. S., Costa, F. D. S., Flores, T. R., Neves, R. G., & Mielke, G. I. (2021), Motivation for Participation in Sports Among Brazilian Adults: National Household Sample Survey-2015, *Ciência & Saúde Coletiva*, 26, ss. 3535-3542.
68. White, A. S., Duda, L. J., (1994), The Relationship Of Gender, Level of Sport Involvement, and Participation Motivation To Task and Ego Orientation, *International Journal of Sport Psychology*, 25, ss. 40-4.
69. Wilson, S.G., Wilson, M.J., & Baker, J. (2019), Parental Sport Achievement and The Development of Athlete Expertise, *European Journal of Sport Science*, 19, ss. 661- 670.
70. Yanar, Ş., Kırandı, Ö., &Çimen, K. (2017), Tenisçilerde Başarı Motivasyonu ile Optimal Performans Duygu Durumu İlişkisinin İncelenmesi, *Spor Eğitim Dergisi*, 1(1), ss. 69-75.
71. Yılmaz, T., Yiğit, Ş., Dalbudak, İ. &Acar, E. (2020), Investigation Of University Students' Self-Efficacy And Sport Specific Success Motivation Levels, *Electronic Turkish Studies*, 15(3), ss. 2115-2126.
72. Zen, Z. (2020), Effect Of The Teaching Games for Understanding (Tgfu) Method in Improving Students' Motivation and Physical Fitness. In 1st International Conference of Physical Education (ICPE 2019) ss. 280-285.
73. Zorlu, E., Gözde, D., Yıldız, A. B., & Yılmaz, B. (2020), Atletizm Branşındaki Sporcuların Kişilik Özelliklerinin Başarı Motivasyonuna Etkisinin İncelenmesi, *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 3(1), ss. 24-35.